

Honore de Balzac (1799-1850) - Repere biografice

in acreditarea ideii ca marile curente literare si mai cu seama epocile de rezonanta in istoria literaturii isi sintetizeaza esenta in cate un mare exponent al vietii politice, militare, stiintifice si culturale, realizmul francez se exprima prin opera lui Balzac. De altfel s-a afirmat ca opera sa ramane documentul cel mai extraordinar al societatii timpului sau, marturie si muzeu viu al unui secol francez (Albert Thibaudet). Din perspectiva timpului insa Balzac a facut pentru Franta mai mult decat Ludovic-Filip, intrucat a conservat un secol din istoria ei intr-o opera pe cat de vasta, pe atat de reprezentativa.

Pe de alta parte, ca orice geniu, Balzac isi depaseste timpul si epoca , facand din doctrina realista un model de lectura si realizare a romanului, care a zdruncinat vechile conceptii si a devenit lege in materie de gust literar pentru intregul secol ce i-a urmat, asa cum subliniaza BrunetiĂre : "de cincizeci de ani un bun roman e acela care seamana cu un roman de Balzac, asa cum de o suta de o sut cincizeci de ani o comedie buna este aceea care seamana cu o comedie de MoliĂre".

BERNARD-FRANCOIS BALZAC

Originalitatea sa, devenita proverbiala la Tours, se manifesta deopotriva in vorbele ca si in faptele sale ; nu facea si nu spunea nimic asemanator altora ; Hoffmann ar fi facut din el un personaj al povestirilor sale fantastice. Tatal meu isi batea adesea joc de oameni, acuzandu-i ca-si fauresc neincetat propria nefericire ; nu putea sa dea ochii cu o fapta pocita fara a se minia pe parintii respectivi, si mai ales pe cirmuitori, mai putin grijulii de inbunatatirea rasei umane decit de aceea a animalelor. in privinta acestui subiect extrem de delicat avea terii ciudate, pa care le argumenta intr-un mod nu mai putin ciudat:

"Dar la ce bun sa-ti publici ideile? "spunea el plimbindu-se prin odaie, in haina sa calduroasa de matase brun-roscata, si cu capul infundat de cravata groasa, la moda pe vremea Directorului. "O sa aud iar ca mi se spune original (titulatura asta il scoase din sarite)" si pe lume nu va fi nici macar un slabanog sau un rahitic mai putin !...

Sotia sa il puse la grea incercare rabdarea si filozofia. Frumoasa, cu trasaturi regulate, cu o fata fina si ascutita, cocheta, adeseori rigida sirece,era ofemeie si jumatate, dar un suflet uscat. Promise o educatie aleasa, la Les Dames de Saint-Gervais, la Paris. Doamna Balzac credea in stiintele oculte,in vrajitoare si in somnabuli.

Familia Balzac traia pe picior mare. Cind se deschide o subscriptie pentru crearea unui liceu la Tours, cetateanul Balzac dadu 1300 de franci; prefectul 1000 de franci; arhiepiscopul,600 de franci. in afarade rentele si de arendele sotiei sale, Bernard-Francois incasa citeva lefuri. Pommereul, care-l cunoscuse "la curte si in tabere", il numise ajutor de primar la Tours si administratorul ospiciilor.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Tinara pereche locuia mai intii pe rue de l'Armee-d'Italie, intr-o casa luaata cu chirie. La 20 mai 1798, cincisprezece luni dupa casatorie, Laure Balzac nascu un baietel pe care voi sa-l adapteze si care nu trai decit treizeci si trei de zile. Pentru acest motiv, de indata ce se ivi pe lume al doilea copil al lor, Honore nascu la 20 mai 1799, sotii Balzac il incredintara unei doici, sotia unui jandarm, locuind la Saint-Cyr-sur-Loire. Un an mai tirziu i se alatura sora sa Laure, nascuta la 29 septembrie 1800.

Honore nu-i ierta niciodata mameisale aceasta separare : "Ce cusur fizic sau moral ma facia sa merit raciala mamei ? Eram un copil venit pe lume din datorie, a carui nastere e o intimplare ?... Dat la o doica la tara, uitat acolo de familia mea timp de trei ani, cind m-am intors in casa parinteasca am fost atit de neluat in seama incit stirneam mila oamenilor ...". in realitate, doamna Balzac ingrozita de moartea pruncului hranit la piptul ei, se supusese pur si simplu obiceiului din vremea aceea. Trebuie sa recunoastem totusi ca, desi atit de aproape de copiii ei, nu i-a vayut decit rareori.

Doica era o femeie de treaba. Din pacate barbatul ei suferea de patima betiei si, cind se imbata, devenia brutal. Cu toate acestea, Honore pastra o amintire ciudat de duioasa acestui dimb de pe malul Loarei, zilelor in care, de dimineata pina seara, construia "din pietricele si noroi, palate Luvru in miniatura ", si mai ales "adjunctului construnctiilor sale", surioara LAURE, "frumoasa ca o madona de Rafael". Atitudinea rezervata a patintilor avu ca efect sporirea afectiunii freterne:

Eram doar cu doi ani mai mica decit Honore, si in aceeasi situatie fata de parintii nostri ; crescuti impreuna, ne iubeam cu duiosie ; amintirea afectiunii lui dateaza de mult. N-am uitat cu ce viteza alerga in ajutorul meu spre a ma impedita sa vin de-a berbeleacul pe cele trei trepte inalte, inegale si fara balustrada care duceau de la camera doicii noastre in gradina ! induiosatoarea sa ocrotire a continuat si in casa parinteasca, unde nu o data s-a lasat pedepsit in locul meu, fara a-mi trada vinovatia. Cind soseam la timp spre a ma acuza, imi spunea: "Sa nu mai recunosti alta data nimic, imi place sa fiu certat in locul tau!..."

Honore trai citiva ani in satul acela, unde casele albe se orinduiau de-a lungul taluzului Loarei, ""marginita de minunati plopi, pe care ii auzeai fosnind". Largul fluviu curgea intre bancuri de nisip si ostroave stufoase. Copilul se bucura de aceste privelisti fermecatoare, "unde stapine nu sint cutezanta, maretia, ci frumusetia naiva a naturii ". pe malul celalalt se insiruiu colinele "catifelate, instelate de petele albe" ale castelelor asezate ca pe niste policioare. "Sub bolta-ti senina ochi-mi de copil vazura primii nori gonind. " Aceste asezari pitoresti din Turena aveau sa ramina pentru el, de-a lungul intregii vietii, frumosul ideal, decorul celor mai dulci iubiri.

implinise patru ani cind a fost readus la Tours, in casa parinteasca. Mama s-a na stiut sa se faca iubita. Honore era "un copil fermecator; voiciunea sa, gura-i bine conturata si zimbitoare, ochii sai caprui, sclipitori si blinzi totodata, fruntea-i inalta, bogata-i chica neagra atrageau privirile cind iesia la plimbare ". baietelul acesta dragzt, naiv, dragastos intilnea "flacara mistuitoare a unei priviri severe". Mama sa "nu stia ce inseamna mingiierile, sarutarile, placerea simpla de a trai si de a

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

gospodari pentru ceilalti un camin fericit". Pofa de lux, dorinta de a lua ochii si de a-si pastra rangul ii alterau caracterul.

O a doua fata, Laurence, se nascuse la 13 aprilie 1802 si, cu prilejul botezului ei, sotii Balzac isi daruira o particula nobiliara, de altfel cu intermitente. Ascensiunea lor pareta rapida. Protejat de generalul prefectb Bernard-Francois devenia una din primele notabilitati ale orasului. Ca ajutor de primar, se simtea abligat sa fie proprietar la Tours. Vinzind ferma sin Gazeran, care apartinea sotiei sale, cumpara, la numarul 29 de pe rue d"Intre-et-Loire - "o strada imperiala, o strada cu doua trotuare; o strada bine pavata, bine construita, bine spalata, curata ca un pahar ; regina strazilor, singura strada din Tours " - o vila frumoasa cu lambriuri vechi, cu grajduri si gradina; apoi opt zile mai tirziu, ferma Sain-Lazare, pe drumul de la Tours spre Saint-Avertin. Ferma era bun national, si al Bisericii, ceea ce ii indeparta pe credinciosi, afacerea devenind convenabila.

Mai ambitios ca oricind, incredintat ca, ajutat de forte oculte, poti obtine orice, Bernard-Francois uneltia pe ascuns si nu-si gasia timp pentru copiii sai. Preatinara si preafrumoasa lui sotie "se avinta exaltata in viltoarea vetii mondene"; "ii tinea sub vraja ei " pe castelanii rurali din prejurimi si pe englezi, pe atunci cu resedinta fortata la Tours.

Mult mai tirziu, la o virsta inaintata, ii spunea ficei sale: ""Un sot batrin m-a silit sa fiu rezervata si sa-i tin intotdeauna la distanta pe cei care ma placeau; trasaturile mele, nitelus grave, mi-au dat mai curind infatisarea unei femei dezagreabile decit a unei amabile ..." Precautii zadarnice. Invidioase, doamnele din partea locului gaseau ca "imbracamintea ei era prea pretentioasa" si afirmau ca sotul ei incheie afaceri prea bune. Prin succesele, prin cuceririle ei, reusise sa-si faca dusmance din toate femeiele virtuose. "Din pricina virstei sale tatal tau avea delicatetia sa nu spuna nimic ..." Nu spuse nimic nici cind se vorbi despre o legatura a sotiei sale cu domnul de Margone, proprietarul castelului din Sache. Linistea caminului reprezenta, in ochii sai, o conditie esentiala a longevitatii.

Familia Margonne se afla la granita dintre burghezie si mica nobilime. Toti ii recunosteau particula de noblete, dar Jean de Margonne semna Margonne, pur si simplu, asa cum figura si in registrul de stare civila. Nascut la 1780, acest tinar frumos se casatorise, in 1803 , cu verisoara sa, Anne de Savary, scunda, tinara, gheboasa si mofluza, care-i adusese ca zestre domeniul din Sache, cu trei conace, doua ferme si sase mori. Messire Henri-Joseph de Savary, un domeniu format numai din podgorii: la Caillerie. Purta peruca, traia cu o slujnica si "ascundea o profunda circumspetie taraniasca sub masca simplitatii inselatoare". Ginerele sau, Margonne, elegant, distant, prea "citadin" ca sa se retraga la tara, statu pina in 1815 mai mult la Tours decit la Sache. isi gasise un pretext virtuos ca sa ramina in oras, angajindu-se ofiter in trupele urbane, elita a garzii nationale. Duminica, pe promenada, si pe rue Rozale, conducea defilarea grenadierelor sai. Poate ca Laure Balzac se indragosti de el, daca e sa ne luam dupa traditia familiei si dupa aparente, vazindu-l trecind in frumoasa-i uniforma, grav si puternic, multumit de sine. Orice legatura e acaparatoare. Cind fiul si fica ei revenira de la saint-Cyr-sur-Loire, nu mai gasi sa-i vada decit duminica.

Honore, Laure si Laurence erau incredintati unei guvernante care-i baga in toti sperietii,

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

domnisoara Delahaye, si traiau ingroziti deopotriva de privirea fixa de-un albastru-inchis a mamei lor si de minciunile guvernantei, care pretindea ca Honore uraste caminul, ca nu ie timpit , ci fatarnic. il ironiza vazindu-l ca priveste stelele cu o pasiune ciudata. De mic copil improviza comedioare ca sa-si distreze surorile. "Scirtia ore intregi, scrie Laure, pe coardele unei mici viori rosii iar pe chipul sau tralucia convingerea ca asculta ceva melodios. De aceea era foarte mirat cind il rugam sa mai termine cu aceasta muzica. (nu auzi oare cit e de frumos ?) imi raspundea el" Honore se bucura de privilegiul de a trai intr-o lume imaginara si de a auzio acorduri ceresti care nu rasunau decit pentru el.

Cel mai mare eveniment din primii sa-i ani l-a constituit o scurta calatorie la paris. Bunicii Sallambier dorisera sa-si cunoasca nepotul. Doamna Balzac li-l aduse, si ei il placura la nebunie pe acest baietel dragut, pe care-l coplesira cu alintari si cadouri. Neobisnuit cu astfel de sarbatorire, povesti la intoarcere surorilor sale mii de istorioare despre casa bunicilor, despre frumoasa gradina si despre Mouche, ciinele de paza. La rindul ei, doamna Sallambier relata cu placere aceasta mica scena:

intr-o seara in care fusese adusa pentru el lanterna magica, Honore , nezarindu-l printre spectatori pe prietenul sau Mouche, se ridica, strigind pe-un ton autoritar: "Asteptati !"... (Se stia atotputernic la bunicul sau). Iese din salon si se intoarce cu blajinul ciine, caruia ii spune : ""Stai aici Mouche, si uiti-te; nu te costa nimic, bunicutul plateste!".

Vorbele de duh ale copiilor sint ecoul naiv al cuvintelor socotite de parinti ca au ramas secrete. Se vorbea prea mult, in casa sotilor Balzac, despre bani si despre mosteniri. Din pacate, la citeva luni dupa aciasta calatorie, bunicutul muri in urma unui atac de apoplexie. A fost o mare durere pentru Honore. Putin mai tirziu, bunicuta se muta la fiica ei. Aducea celor doi soti o renta de cinci mii de franci, dar savirsi gresiala de a incredinta niste capitaluri ginerelei ei, care-i plasa nehibzuit intr-o afacere "uluitoare", si o facu sa piarda patruzeci de mii de franci. Doamna Sallambier si-ar fi rasfatat cu placere nepotii; dar se interpusse severitatea ficei sale. Honore tremura ca varga cind maica-sa spunea ca se va ocupa de instruirea lui. in schimb ii placeau, fara sa le inteliaga, gravele conversatii si originalele vorbe de duh ale tataluisau. Doamna Balzac, "cu jilt retinut" la catedrala Saint-Gatien, isi intovarasia feciorul la slujbe religioase. Se arata cu atit mai conformista cu cit se stia mai putin ireprosabila.

Cind Honoe implini opt ani, hotiri sa-l bage intern la colegiul din Vendome. Trebuie spus ca in perioada a ceea astepta un copil pe care gura lumii il atribuia lui Jean de Margonne. Honore se desparti indurerat de buna sa surioara, tovarasa "a amariciunilor si lacrimilor sale". Fara indoiala ca exagera, din cauza hipersensibilitatii sale, tristetia copilariei lor. Mai tirziu avea sa spuna : "N-am avut niciodata mama". Erau cuvintele nedrepte, scrise intr-un moment de furie. Dar copiii incearca dureri mari, si ce importanta are ca e vorba de-o falsa suferinta, din moment ce-o socotesti reala? Exista bastarzi imaginari care, desi nascuti in cadrul unei legaturi conjugale, se simt totusi renegati de parintii lor fara a intelege cauza acestei nefericiri. intr-o masura mai mare decit altii, spre a-si compensa descumpanirea, ei sint insetati de succes si de glorie.

EUGENIE GRANDET

Prezentare generala

Conceptia realista a lui Balzac se intemeiaza, dupa propria-i marturisire, pe detaliul imprumutat din realitatea contemporana si nu din istorie sau imaginatie, dupa credinta romanticilor. Societatea franceza in toata ierarchizarea ei sociala putea oferi scriitorului, de la limita tragicului pana la cea a comocului, toata gama sentimentelor omenesti. Considerand ca omul nu poate fi decit produsul epocii lui, ca tipologiile reflecta mediul de viata, Balzac se constituie intr-un istoric al moravurilor, conform principiului ca scriitorul trebuie "sa compuna tipuri prin reunirea mai multor caractere omogene" .

Reunindu-si opera sub titlul sugestiv de Comedie umana, Balzac opereaza clasificari si stratificari, concepend lucrarea unei veti intr-o perspectiva unitara. Prima diviziune, Studii de moravuri, include Scene din viata privata (femeia la treizeci de ani, Mos Goriot, Contractul de casatorie), scene din viata de provincie (Crinul din vale , Eugenie Grandet, Iluzii pierdute, Muza departamentului) Scene din viata pariziana (Istoria celor treisprezace, Cesar Birotteau, Verisoara Bette, Splendoarea si nefericirile curtezanilor), Scene din viata politica, militara sau compestra. Urmatoarele doua diviziuni sunt Studii filozofice, si studii analitice.

Comedia umana urmareste citeva teme fundamentale, intre care banii si setea de parvenire, scriitorul avand meritul de a fi inlaturat intriga romantica a iubirii prin aceea realista a averii si a mostenirii. Pe aceasta tema se articuleaza si romanul Eugenie Grandet, scena din viata de provincie incadrata in aceasta impresionanta fresca sociala oglindind drama aspiratiilor inalte, zadarnicite de interesele meschine ale societatii.

Aparut in 1833, cartea, una din capodoperele balzaciene, urmareste destinul tinerei Eugeniei, fiica dogarului Grandet din oraselul de provincie Saumur, de pe Loara. Eroina duce o viata de privatiuni impuse de tirania si zgircenia tatalui sau, inbogitit prin specula, in compania mamei sale, si ea victima a acestei tiranii, si a slujnicei Nanon. Unica sicietate accesibila bogatei mostenitoare este aceea a familiilor Cruchot si Des Grassins aspirante, din interes meschi, la mana ei. in viata cenusie a Eugeniei nu intervine nici o umbra de speranta pina la venirea neasteptata a varului sau Charles, eveniment care constituie, prin urmarile lui, intriga romanului.

Aparitia lui Charles este, la rindul ei, motivata de falimentul si, ulterior, de sinuciderea tatalui acestuia, fratele lui Grandet, care ii cere dogarului, ca ultima dorinta, sa-i protejeze fiul si sa-i faciliteze plecarea spre Indii, pentru a-si reface averea. Frumosul si rasfatatul Charles aduce in sufletul verisoarei sale sentimentul, necunoscut pina atunci, al iubirii, de care Charles profita pentru a-i lua colectia de monede de aur pe care i le oferise tatal sau de-a lungul timpului, de astfel la singura avere la care Eugenie avea acces direct. Promisiunea tinarului ca, la intoarcere, se va casatori cu Eugenie nu poate sa imblinzeasca mania avarului Grandet la aflarea vestii ca Charles a plecat cu aurul ficei sale. Viata tinerei va deveni o condamnare, caci tatal o izoliaza in camera ei,

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

hrinind-o numai cu piine si apa.

La moartea doamnei Grandet, temandu-se ca Eugenie si-ar fi putut cere mostenirea la care avea dreptul, reducandu-i astfel venitul, batrinul avar isi eliberiaza fiica, pentru care insa viata nu mai insemna nimic, dupa ce singura ei speranta se spulberase. intors dupa opt ani din indepartata Indie, Charles nu mai este tinarul de odinioara, ci un barbat rece si dur, purtind pecetea dorintei de inavutie a familiei Grandet, care-si anunta verisoara, intr-o scrisoare distanta, ca se va casatori cu descendenta unei familii nobile. Dezamagita si lipsita de orice orizont, eroina va fi deacord, dupa moartea tatului sau, sa-l accepte pe fostul ei pretendent, dar nici de aceasta destinul ei nu se schimba, caci ramine repede vaduva, dedicandu-si viata si averea faptelor caritabile.

Inegalabila arta a lui Balzac rezida nu doar in structurarea subiectului sau, ci si in maniera de a-si contura personajele, atat de veridic, incit ele traiesc si se misca liber si dincolo de paginile cartii, fascinandu-l chiar pe creatorul lor care, in ceasul mortii, il cheama la capatiul sau pe doctorul Horace Bianchon, ilustrul personaj al Comediei umane. Conceptia balzaciana ca romanul trebuie construit intr-o viziune determinista, orice efect explicandu-se printr-o cauza, sociologica si istorica, intrucit o actiune nu exista in afara dimensiunii ei sociale si in afara localizarii concrete in timp, afecteaza in sens pozitiv structura personajelor, devenite adevarate fise antropologice, in care autorul cuprinde detalii simbolice, descrierii si evocarii, aspecte vestimentare, trasaturi fizice si de natura morala.

Scriitorul, credea Balzac, nu este decit "secretarul societatii care-si scrie istoria " si rostul lui e " sa compuna tipuri prin reunirea trasaturilor mai multor caractere omogene". O data cu Balzac, romancierul devine omniprezent si omniscient, are acces la secretele personajelor sale si intelege motivatia faptelor lor, le guverneaza destinele, mandatat de societatea pe care o reprezinta. Eroul este prezentat intr-o diversitate de circumstante care ii configureaza personalitatea, pornind de la prezent, evocind trecutul si urmarind evolutia destinului sau in viitor, in strinsa legatura cu mediul de viata, cu locul si cu epoca.

Un asemenea tip de erou se regaseste si in romanul Eugenie Grandet. Portretul lui Felix Grandet este o sinteza a ralentului balzacian, o dovada a puterii de observatie si a finetii de analiza a creatorului. Imaginea fizica a personajului prefigureaza portretul sau moral. Un om scund, indensat, cu pulpe groase si genunchi nodurosi, dogarul din Saumur exprima vointa si indrijire in tot ceea ce intreprinde. Pe fata rotunda cu barbia dreapta, ochii au o expresie calma si devoranta, amintind de privirea unui sarpe, iar cutele transversale ale fruntii tradeaza o viata plina de nelinisti. Lipsa de caldura, egoismul, atitudinea posesiva fata de mostenitoarea sa se subordoneaza avaritiei, marca denitorie a personajului.

Pe langa detaliile fizice, atitudinea si manierele lui Grandet sugereaza o deplina incredere in sine si convingerea apriorica a reusitei oricarei actiuni in care s-ar fi angajat. Autorul nu neglijeaza nici detalii vestimentar semnificativ in configurarea personajului sau, imbracat intotdeauna la fel, purtind incaltari solide si butucanoase, ciorapi de lina, pantalon scurt de postav cafeniu si, peste o

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

jiletca de catifea vargata, o haina lunga, castanie. O deosebita atentie acorda manusilor sale, care il tineau, de altfel, cel putin douazeci de ani.

Faptul ca nu datora nimanui nimic nici un ban atrage dupa sine respectul locuitorilor din Saumur, pentru care arta de a-ti conduce profitabil afacerile reprezinta cea mai aleasa calitate a unui om. Devenit primar al oraselului, Grandet impune pretutindeni aceeasi admiratie rece, numele sau fiind legat cu veneratie de o avere pe care nimeni nu o determinase exact. De altfel, pentru erou existenta se reduce la afaceri, chiar datoria sa de sot si de tata fiind reglata in aceiasi termeni. Imediat dupa inmormintarea sotiei sale, el ii cere fiicei cu adevarat indurerate sa regleze "micile afaceri" ale mostenirii.

Balzac pune in slujba conturarii personajului sau nu doar detaliile exterioare, ci chiar si modul de a comunica al acestuia, redus in esenta la citeva sintagme, rostite cu voce vicleana: "nu stiu", "nu vreau", "vom mai vedea". Mai mult decit un avar tipic, Felix Grandet este imaginea dehumanizata a individului dominat de idealul banului, pentru care este capabil sa sacrifice totul.

Profilul eroniei se contureaza in antiteza cu batrinul Grandet. Sensibila si discreta, Eugenia ascunde probabil o frumusetate asupra careia scriitorul nu a zaborvit, dar care transpare din atitudinile si sentimentele ei. In ciuda indiferentei pe care o manifesta tatal, pentru care tinara nu reprezinta nimic, decit in masura in care ii afecteaza averia, ea il iubeste si este mereu preocupata sa nu-i prilejuiasca vreo suparare, iar pentru mama sa, al carei tragic destin il urmeaza, nutreste o iubire profunda si statornica. Virtutiile eroniei sint insa dublate de o mare naivitate, ea fiind incapabila sa intuiasca ori sa accepte intentiile meschine ale tatalui sau.

Crescuta in privatiune, departe de orice confort, Eugenie nu percepe valoarea banului, care pentru ea nu are nici o semnificatie. De aceea renunta cu usurinta la banii ei in favoarea lui Charles, apoi se multumeste cu o renta de o suta de franci pe luna, pentru asi plati slujbele la biserica. Eroina este victima unei educatii pe care i-o impune o societate injusta, intruchipata de un tata tiran si egois. Deprinsa a se supune fara nici o revolta, ea devine prada usoara a lui Charles, pentru care placerile vietii si apoi bucuria bogatiei stau mai presus de orice sentiment.

Toate celelalte personaje graviteaza in jurul acestor doi poli ai romanului prefigurind aceleasi tipologii. Eugenie, mama sa, slujnica reprezinta imaginea colectiva a victimilor unei societati pentru care omul se masoara in puterea banului, iar Grandet, Charles, Cruchoy exprima tocmai aceasta putere dezumanizanta. Ingrosind puternic trasaturile eroului sau, Balzac a dat imaginea grandioasa a unui viciu dus la extrema, caci, dupa propria-i marturisire, "daca Moliere a creat avarul, eu am creat avaritia". Apropierea de personajele clasice este evidenta in aceea ce priveste aria tipologica cu diferenta ca eroii realismului sint ancorati intr-un timp concret, primind determinarile lui. Tip al avarului, ca si Harpagon, Grandet este insa avarul francez inbogitit de pe urma revolutiei.

Arta narativa balzaciana se intemeiaza pe viziunea exterioara, dar omniscienta a scriitorului, care

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

isi construiesc naratiunea la persoana a III-a, completind-o magistral prin descrierea decorului, a interioarelor, a detaliilor, vestimentare si prin dialog, esential in configurarea personajelor. Unitatea compozitionala deriva din chiar realitatea pe care o reprezinta, iar personajele, cu o identitate sociala bine definita, alcatuiesc o umanitate ce face concurenta starii civile, cunoscuta fiind, de altfel, si obisnuinta scriitorului de a prelua numele eroilor sai de pe pitrele de mormint ale cimitirului parizian Pere-Lachaise.

Dincolo de observatie rezida insa puterea creatoare a lui Balzac, in care Baudelaire vede chiar esenta umanitatii pe care o crease: "am fost deseori mirat ca marea glorie a lui Balzac a fost aceea de a trece drept observator ... Toate personajele lui sun ca niste arme incarcate cu vointa pina la capatul vietii ; acesta este Balzac insusi".